

Mediji in informacije

Sodišče Evropske unije
SPOROČILO ZA MEDIJE ŠT. 53/18

Luxembourg, 24. april 2018

Sodba v zadevi C-353/16
MP/Secretary of State for the Home Department:(Subsidiarna zaščita za
žrtev preteklega mučenja)

Žrtev preteklega mučenja v svoji izvorni državi je lahko upravičena do „subsidiarne zaščite“, če obstaja resno tveganje, da ji v tej državi namerno ne bo zagotovljena oskrba, prilagojena za njeno telesno in duševno zdravje

Vrnitev v to državo je lahko tudi v nasprotju z Evropsko konvencijo o človekovih pravicah

MP, šrilanški državljan, je v Združeno kraljestvo prispel januarja 2005 kot študent. Leta 2009 je vložil prošnjo za azil, v kateri je trdil, da je bil član organizacije „Osvobodilni tigri tamilskega Eelama“ (LTTE), da so ga šrilanške varnostne sile pripravile in mučile ter da mu v primeru vrnitve v njegovo državo grozi ponovno grdo ravnanje. Britanski organi so prošnjo MP za azil zavrnil in odločili tudi, da mu ne bodo priznali subsidiarne zaščite, ker naj ne bi bilo dokazano, da bi bil MP ob vrnitvi v izvorno državo ponovno ogrožen.

Direktiva Unije¹ določa minimalne standarde o „subsidiarni zaščiti“ za dopolnitev mednarodne zaščite, ki jo ureja Ženevska konvencija o beguncah. Subsidiarna zaščita se podeli vsaki osebi, ki nima pravice do statusa begunca, vendar je v svoji izvorni državi izpostavljena hudi grožnji, kot je smrtna kazen, mučenje ali nehumano ali ponižujoče kaznovanje ali ravnanje. Upravičenci do subsidiarne zaščite prejmejo dovoljenje za bivanje za določen čas. Država članica lahko tistim, ki niso državljani EU in nimajo pravice do subsidiarne zaščite, dovoli prebivanje na svojem ozemlju na podlagi diskrecijske odločitve, ki temelji na razlogih sočutja ali humanitarnosti, pri čemer te osebe ne spadajo na področje uporabe te direktive.

MP je to odločitev izpodbijal pred Upper Tribunal (višje sodišče, Združeno kraljestvo) in predložil zdravniška dokazila, ki so potrjevala, da izkazuje posledice dejanj mučenja, ki ga je bil deležen na Šrilanki, in da trpi za posttravmatsko stresno motnjo in depresijo. Upper Tribunal je potrdilo odločitev, da se MP zavrne priznanje pravice do subsidiarne zaščite, z obrazložitvijo, da ni bilo dokazano, da je MP v izvorni državi še vedno ogrožen. Vendar je to sodišče ugotovilo, da bi bila vrnitev MP na Šrilanko v nasprotju z Evropsko konvencijo o človekovih pravicah (EKČP), ker naj MP tam ne bi bilo mogoče zagotoviti oskrbe, prilagojene za zdravljenje njegove duševne bolezni.

Supreme Court of the United Kingdom (vrhovno sodišče Združenega kraljestva), ki odloča o pritožbi, je Sodišče vprašalo, ali je lahko oseba, ki ni državljan EU in ki trpi za posledicami dejanj mučenja, storjenih v njeni izvorni državi, ne tvega pa več, da se bo z njo tako ravnalo v primeru vrnitve, upravičena do subsidiarne zaščite, ker v okviru zdravstvenega sistema te države ne bo mogoče ustrezno zdraviti njenih duševnih bolezni.

Sodišče je v svoji današnji sodbi najprej ugotovilo, da v skladu s pravom Unije oseba, ki je bila v preteklosti žrtev dejanj mučenja, ki so jih storili organi njene izvorne države, v primeru vrnitev v to državo pa ni več izpostavljena takemu tveganju, zgolj zato ni več upravičena do subsidiarne zaščite. Sistem subsidiarne zaščite je namenjen varstvu posameznika pred utemeljenim tveganjem resne škode v primeru vrnitve v njegovo izvorno državo, kar pomeni, da morajo obstajati utemeljeni razlogi za prepričanje, da bi bila zadevna oseba, če bi se vrnila v to državo, soočena s takim

¹ Direktiva Sveta 2004/83/ES z dne 29. aprila 2004 o minimalnih standardih glede pogojev, ki jih morajo izpolnjevati državljani tretjih držav ali osebe brez državljanstva, da se jim prizna status begunca ali osebe, ki iz drugih razlogov potrebuje mednarodno zaščito, in o vsebini te zaščite (UL, posebna izdaja v slovenščini, poglavje 19, zvezek 7, str. 96).

tveganjem. To pa ne velja, če obstajajo utemeljeni razlogi za prepričanje, da se ta v preteklosti nastala resna škoda ne bo ponovila ali nadaljevala.

Vendar je Sodišče poudarilo, da se obravnavana zadeva nanaša na osebo, ki ni državljan EU in ki ni bila samo žrtev mučenja organov svoje izvirne države v preteklosti, temveč poleg tega, tudi če ni več podano tveganje, da bo v primeru vrnitve v svojo državo ponovno deležna takih dejanj, še danes trpi zaradi hudih psiholoških posledic zaradi teh preteklih dejanj mučenja, ki bi se v skladu z ustrežno utemeljenimi zdravniškimi ugotovitvami bistveno poslabšale, z resnim tveganjem, da ta oseba stori samomor, če bi se vrnila v svojo državo.

Sodišče je poudarilo, da je treba Direktivo o sistemu subsidiarne zaščite razlagati in uporabljati ob spoštovanju pravic, zagotovljenih z Listino Evropske unije o temeljnih pravicah (Listina). Ta izrecno določa, da če pravice, ki jih zagotavlja, ustrezajo tistim, ki jih zagotavlja EKČP, sta vsebina in obseg teh pravic enakovredna.

V skladu z nedavno sodno prakso Evropskega sodišča za človekove pravice je Sodišče ugotovilo, da je treba Listino razlagati tako, da odstranitev osebe, ki ni državljan EU in ima posebej hudo duševno ali telesno bolezen, pomeni nečloveško in ponižujoče ravnanje, če ta odstranitev povzroči dejansko in izkazano nevarnost za znatno in nepopravljivo poslabšanje njegovega zdravstvenega stanja.

Sodišče je torej razsodilo, da Listina nasprotuje temu, da država članica izžene osebo, ki ni državljan EU, če bi ta izgon v bistvu povzročil znatno in nepopravljivo poslabšanje njegovih duševnih motenj, zlasti kadar bi to poslabšanje, kot v obravnavanem primeru, ogrozilo njegovo preživetje.

Ker pa so nacionalna sodišča v postopku v glavni stvari razsodila, da EKČP nasprotuje vrnitvi MP na Šrilanko, se vprašanje za predhodno odločanje ne nanaša na varstvo pred izgonom, temveč na vprašanje, ali mora država članica gostiteljica priznati status subsidiarne zaščite iz naslova Direktive osebi, ki ni državljan EU in je bila žrtev mučenja, ki so ga izvajali organi njene izvirne države in katerega hude psihološke posledice bi se lahko bistveno poslabšale z resnim tveganjem, da stori samomor, če bi se vrnila v navedeno državo.

Sodišče je opozorilo, da to, da EKČP nasprotuje odstranitvi osebe, ki ni državljan EU, v izjemnih primerih, v katerih obstaja nevarnost nastanka škode zaradi nedostopnosti ustreznega zdravljenja v izvorni državi te osebe, ne pomeni, da je treba tej osebi dovoliti prebivanje v državi članici na podlagi subsidiarne zaščite.

Sodišče je ugotovilo, da tudi če je razlog za trenutno zdravstveno stanje osebe, ki ni državljan EU – in sicer dejanja mučenja, ki so jih v preteklosti storili organi izvirne države – upoštevni element, zgolj znatnega poslabšanja njenega stanja ni mogoče šteti za nečloveško ali ponižujoče ravnanje z navedeno osebo v njeni izvorni državi.

V zvezi s tem je Sodišče opozorilo na svojo sodno prakso in razsodilo, da **nevarnost poslabšanja zdravstvenega stanja osebe, ki ni državljan EU, ne zadostuje za utemeljitev priznanja subsidiarne zaščite, če ne gre za namerno odtegnitev zdravstvene oskrbe.**

Zato **mora Supreme Court ob upoštevanju vseh aktualnih in upoštevnihi informacij (vključno s poročili mednarodnih organizacij in nevladnih organizacij za varstvo človekovih pravic) preveriti, ali utegne biti v obravnavanem primeru MP, če se vrne v njegovo izvorno državo, izpostavljen tveganju, da mu namerno ne bo zagotovljena oskrba, prilagojena za zdravljenje telesnih in duševnih posledic dejanj mučenja, ki so jih v preteklosti storili organi njegove države.**

OBVESTILO: S predlogom za sprejetje predhodne odločbe lahko sodišča držav članic v zvezi s sporom, o katerem odločajo, Sodišču predložijo vprašanja o razlagi prava Unije ali veljavnosti aktov Unije. Sodišče ne odloči o nacionalnem sporu. Zadevo reši nacionalno sodišče v skladu z odločbo Sodišča. Ta odločba je enako zavezujoča za druga nacionalna sodišča, ki obravnavajo podoben problem.

Neuradni dokument za medije, ki Sodišča ne zavezuje.

[Celotno besedilo](#) sodbe je objavljeno na spletnem mestu CURIA na dan razglasitve.

Kontaktna oseba: Ireneusz Kolowca ☎ (+352) 4303 2793